

Wymagania edukacyjne z języka polskiego kl. IV, V, VII, VIII w Szkole Podstawowej im. św. Antoniego
z Padwy w Urzejowicach

I. Założenia ogólne:

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o zakresie wymagań z języka polskiego oraz o sposobie i zasadach oceniania.
2. Prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli uczeń z przyczyn losowych, nie może ich napisać w wyznaczonym terminie z całą klasą, powinien to uczynić (poza zajęciami dydaktycznymi) w terminie uzgodnionym z nauczycielem, jednak nie później niż dwa tygodnie od powrotu po usprawiedliwionej nieobecności.
3. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną z pracy klasowej (sprawdzianu), ma prawo ją poprawić (poza zajęciami dydaktycznymi) w terminie ustalonym z nauczycielem, jednak nie później niż dwa tygodnie od dnia oddania sprawdzonych prac.
4. Za prace klasowe uważane są wypracowania klasowe, sprawdziany gramatyczne, różnego rodzaju testy – zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem.
5. Uczeń nie ma możliwości poprawiania prac na tydzień przed klasyfikacją.
6. Sprawdzone prace klasowe pozostają do wglądu rodziców/ prawnych opiekunów u nauczyciela przedmiotu podczas godziny dostępności i zebrań.
7. Uczeń jest zobowiązany do noszenia zeszytu przedmiotowego i podręcznika (także lektury w trakcie omawiania).
8. Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić brak przygotowania do lekcji bez sankcji, nie podając przyczyny. Nie dotyczy to lekcji, na których nauczyciel zaplanował sprawdzian, test, omawianie lektury lub powtórzenie materiału.
9. Kartkówki nie muszą być zapowiadane, obejmują trzy ostatnie lekcje.
10. Prace domowe, szczególnie wypracowania, muszą być wykonywane w terminie.
11. Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną.
12. Odmowa odpowiedzi ustnej przez ucznia jest równoznaczna z wystawieniem mu oceny ndst.
13. Nie ocenia się ucznia po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole. Okres ten trwa od 3 – 7 dni w zależności od absencji.
14. Uczeń ma prawo poznać ocenę z pracy pisemnej w czasie do dwóch tygodni od daty jej napisania.
15. Uczeń, który opuści 50% lekcji może nie być klasyfikowany z przedmiotu.
16. Uczeń ma prawo do informacji i uzasadnienia każdej otrzymanej oceny.
17. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń specjalistycznej poradni, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i z przyczyn losowych.

II. Cele oceniania:

1. Diagnoza osiągnięć uczniów.
2. Wspieranie rozwoju ucznia.
3. Motywowanie ucznia do pracy.
4. Informacja o skuteczności procesu nauczania poprzez:
 - ustalenie stopnia opanowania wiedzy;
 - zauważenia trudności w nabywaniu umiejętności;
 - zastosowanie nowych, skutecznych metod nauczania.

III. Obszary aktywności uczniów podlegające ocenie:

- sprawdziany pisemne – prace klasowe 1 i 2-godzinne z omówionego działu, testy, kartkówki, dyktanda; sprawdziany ze znajomości lektur (ocenie podlega: zrozumienie tematu, znajomość opisywanych zagadnień, sposób prezentacji, konstrukcja pracy i jej forma graficzna, redagowanie określonych form wypowiedzi, posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi);
- praca ucznia na lekcji – aktywność, praca w grupach;
- samodzielna praca domowa ucznia – pisemna praca w zeszycie, ćwiczenia;
- wypowiedzi ustne (wypowiedź (opowiadanie) wiąże się z zadaniem tematem, rozwinięcie wypowiedzi w ramach określonej koncepcji ucznia, spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi, płynność opowiadania (właściwe tempo mówienia), wyraźne mówienie (uczeń jest dostatecznie słyszany i rozumiany), przestrzeganie poprawności językowej (składniowej, leksykalnej, frazeologicznej), wyraziste mówienie (uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji opowiadania; zaciekawia, potęguje napięcie itp.);

- recytacja z pamięci ;
- czytanie ;
- projekty;
- zeszyt – poprawność językowa, estetyka, systematyczność prowadzenia;.
- udział w konkursach.

Punktacja procentowa przy ocenianiu z języka polskiego:

0% - 35 % - niedostateczny
36% - 49 % - dopuszczający
50% - 74% - dostateczny
75% - 90% - dobry
91% - 99% bardzo dobry
100% celujący

Dyktando ocenia się według następujących zasad:

	dla uczniów z dysleksją
0 błędów – celujący	2 błędy – celująca
1 błąd - bardzo dobry	3 - 4 błędy – bardzo dobra
2 – 3 błędy - dobry	5 - 6 błędów – dobra
4 – 5 błędów - dostateczny	7 - 8 błędów – dostateczna
6 – 7 błędów - dopuszczający	9 - 10 błędów – dopuszczająca
8 i więcej błędów - niedostateczny	11 i więcej błędów – niedostateczna

Każde 3 błędy interpunkcyjne traktuje się jako 1 błąd ortograficzny.

IV . Aby ustalić ocenę semestralną (roczną) zespół nauczycieli oblicza średnią arytmetyczną ważoną za poszczególne formy przyjmując odpowiednie wagi:

Forma pracy	Waga
test, sprawdzian	7/poprawa 9
kartkówka/ dyktando	4 – 6 /poprawa 6-8
odpowiedź ustana/recytacja	5/poprawa 7
zadanie domowe	3/poprawa 4
aktywność	5
referat/prezentacja/projekt	4/poprawa 5
udział w konkursach	10

V. Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny z zajęć edukacyjnych zostały zawarte w Statucie szkoły.

VI. Sposoby informowania uczniów i rodziców o indywidualnych osiągnięciach ucznia.

1. O uzyskiwanych ocenach uczniowie będą informowani na bieżąco. Po odpowiedzi ustnej ucznia – nauczyciel dokonuje słownego uzasadnienia oceny, co było dobrze, a nad czym jeszcze musi popracować.
2. Każda praca stylistyczna powinna zawierać recenzję / informację przedstawiającą zalety wypracowania oraz to, nad czym jeszcze należy popracować.
3. Rodzice będą powiadamiani o osiągnięciach uczniów w czasie spotkań z wychowawcą.
4. O trudnościach w nauce, lekceważącym stosunku do przedmiotu, rodzice będą informowani podczas konsultacji.
5. Fakt zapoznania z wymaganiami oceniania zostaje potwierdzony w dzienniku elektronicznym.

VII. Ewaluacja.

1. Wymagania z języka polskiego podlega ewaluacji raz w roku.
2. Informacje zbierane będą:
 - na podstawie wyników prac klasowych,
 - poprzez rozmowy z nauczycielami, uczniami i rodzicami.

KLASA IV – V - kryteria oceny dłuższych prac pisemnych (np. list, dziennik, pamiętnik, opis, opowiadanie, sprawozdanie itp.)

1. T – realizacja tematu (0-3)

3 p. – praca na temat, rozwinięta, rozbudowana, bogata językowo, oryginalna, indywidualizacja postaci, plastyczność tekstu poprzez wprowadzenie środków językowych, wprowadzenie elementów innych form, wzbogacenie dialogiem;

2 p. – praca na temat, poprawna pod względem rzeczowym, częściowa indywidualizacja postaci, plastyczność tekstu;

1 p. – praca schematyczna, poprawna pod względem rzeczowym;

0 p. – praca nie na temat.

2. K – kompozycja (0-1)

1 p. – trójdzielność pracy, akapity we właściwych miejscach.

3. J – język pracy (0-3)

3 p. – praca bezbłędna;

2 p. – dopuszczalne 1-2 błędy w pracy standardowej czyli około 12-15 zdań;

1 p. – dopuszczalne 3-4 błędy w pracach standardowych.

0 p. – 5 błędów i więcej.

W pracach dłuższych ocenianie języka traktowane jest elastycznie.

4. O – ortografia (0-1) 1 p. – dopuszczalne 3 błędy ortograficzne.

5. I – interpunkcja (0-1) 1p. – dopuszczalne 3 błędy interpunkcyjne (0-1)

6. E-estetyka pracy (0-1) 1p. – zapis czytelny.

Stopnie:

10 p. punktów – celujący (6)

9-8 p. – bardzo dobry (5)

7-6 p. – dobry (4)

5-4 p. – dostateczny (3)

3 p. – dopuszczający (2)

2 p. i mniej – niedostateczny (1).

Kryteria oceny form użytkowych (np. zaproszenie, ogłoszenie, podanie, instrukcja, przepis, reklama)

1.T – realizacja formy, np. obecne wszystkie elementy zaproszenia itp. (0-1)

2. O – ortografia – dopuszczalny 1 błąd (0-1)

3. I – interpunkcja – dopuszczalny 1 błąd (0-1)

4. J – język – dopuszczalny 1 błąd (0-1).

WYMAGANIA NA OCENĘ:

1. celującą:

Uczeń wykazuje się rozległą wiedzą z języka polskiego danej klasy. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są oryginalne, wyczerpujące i bezbłędne. Dużo czyta, posiada bogate słownictwo. Aktywnie uczestniczy w lekcjach, wykonuje dodatkowe prace (np. redaguje gazetkę klasową, pomaga uczniom z trudnościami w nauce w ramach pomocy koleżeńskiej), pięknie recytuje. Samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, bierze udział w konkursach szkolnych, pozaszkolnych i odnosi sukcesy.

2. Bardzo dobrą:

Uczeń opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony podstawą programową i programem nauczania. Czyta wszystkie lektury. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są ciekawe, wyczerpujące i bezbłędne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym i merytorycznym. Aktywnie uczestniczy w lekcjach. Zna przewidziane przez program formy wypowiedzi, terminy literackie i językowe, potrafi je samodzielnie stosować w praktyce, tworzy uogólnienia i analogie. Ładnie recytuje, starannie prowadzi zeszyt, osiąga ze sprawdzianów, testów i dyktand min. 91 % punktów.

3. Dobrą:

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy zawarte w programie nauczania. Czyta wszystkie lektury. W miarę aktywnie uczestniczy w lekcjach. Zna wymagane formy wypowiedzi, terminy literackie, językowe i prawie bezbłędnie stosuje je w praktyce. Potrafi wypowiadać się ustnie i pisemnie, choć zdarza mu się popełniać nieliczne błędy ortograficzne i stylistyczne – językowe. Ze sprawdzianów, testów i dyktand osiąga min. 75 % punktów.

4. Dostateczną:

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane w podstawie programowej. Czyta lektury obowiązkowe. Podejmuje próby aktywnego uczestnictwa w lekcjach. Zna wymagane formy wypowiedzi, terminy literackie, językowe, lecz ma problemy z zastosowaniem ich w praktyce. Popełnia błędy ortograficzne mimo znajomości zasad. Potrafi wypowiadać się pisemnie i ustnie, ale jego wypowiedzi są krótkie, ubogie pod względem słownictwa. Często popełnia błędy stylistyczne – językowe. Ze sprawdzianów, testów i dyktand osiąga min. 51 % punktów.

5. Dopuszczającą:

Uczeń samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności wynikające z podstawy programowej. Jego technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu. Udziela odpowiedzi przy pomocy pytań pomocniczych

nauczyciela. Zna podstawowe zagadnienia dotyczące lektur obowiązkowych (tematyka, bohaterowie). W wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy stylistyczne, językowe, logiczne, które nie przekreślają całkowicie wartości tych wypowiedzi oraz wysiłku, jaki uczeń wkłada. Popełnia błędy ortograficzne mimo znajomości podstawowych zasad. Prowadzi zeszyt, odrabia proste zadania domowe, potrafi słuchać. Ze sprawdzianów, testów i dyktand osiąga min. 36 % punktów.

KLASA VII – VIII WYMAGANIA NA OCENĘ:

1. Celujący otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- proponuje rozwiązania oryginalne,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne cechują się dojrzałością myślenia, świadczą o systematycznym pogłębianiu zdobytej wiedzy,
- nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach języka polskiego na szczeblu rejonowym, wojewódzkim, uczestniczy w organizowanych w kraju konkursach literackich,
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (gazetka szkolna, kółka polonistyczne),
- prezentuje wysoki poziom merytoryczny i artystyczny,
- przedstawia bezbłędne prace pisemne.

2. Bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania.
- Ponadto: - jego wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym - językowym, logicznym i rzeczowym,
- potrafi samodzielnie zanalizować i zinterpretować utwory liryczne, epickie i dramatyczne przewidziane programem nauczania: wyodrębnić poznane tropy stylistyczne, określa ich funkcję w utworze literackim,
 - rozpoznaje omówione rodzaje i gatunki literackie oraz potrafi nazwać ich cechy gatunkowe,
 - posiada bardzo dobrą znajomość utworów literackich przewidzianych w programie nauczania, - jego prace pisemne świadczą o znajomości problematyki, kompozycji, znajomości reguł gramatycznych i interpunkcyjnych,
 - formułuje wypowiedzi zawierające własne sądy i przemyślenia dotyczące różnych tekstów,
 - pisze rozprawki na tematy dotyczące życia ucznia, a także odnoszące się do problemów przedstawionych w lekturach; swe opinie popiera umiejętnie dobranymi cytatami,
 - swobodnie wypowiada się w opisie przeżyć wewnętrznych o uczuciach i doznaniach bohaterów literackich i własnych, używa słownictwa nacechowanego emocjonalnie,
 - w opowiadaniach twórczych i odtwórczych stosuje słownictwo oceniające, wykorzystuje różnorodne konstrukcje zdaniowe, urozmaica wypowiedzi dialogami, monologami, opisami przeżyć, sytuacji, tła, postaci, pytaniami retorycznymi, cytatami,
 - opanował w stopniu bardzo dobrym zasady ortografii, - poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.

3. Dobry otrzymuje uczeń, który w dobrym stopniu opanował wiadomości z programu nauczania. Ponadto:

- w zależności od celu komunikacji różnie kształtuje swoje wypowiedzi,
- posługuje się słownictwem związanym z doznaniem emocjonalnymi,
- osiąga spójność wypowiedzi poprzez parafrazę tekstu, a także stosowanie wyrazów spajających,
- samodzielnie potrafi poprawić większość błędów językowych i stylistycznych,
- poprawnie redaguje przewidziane programem formy wypowiedzi: opowiadanie, opis, streszczenie, sprawozdanie, recenzja, charakterystyka, rozprawka,
- zna treść wymaganych programem lektur,
- rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie,
- dokonuje interpretacji tekstu poetyckiego, wskazuje i nazywa poznane środki poetyckie, - w miarę dobrze opanował zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

4. Dostateczny otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiedzę i umiejętności zawarte w programie. Ponadto:

- wypowiada się poprawnie pod względem językowym i rzeczowym,
- rozpoznaje element świata przedstawionego w utworze literackim,
- poprawnie redaguje poznane formy wypowiedzi: opowiadanie, opis postaci, list, sprawozdanie, charakterystykę, streszczenie, plan rozprawki,
- włącza dialog w tok narracji,
- na prostym przykładzie omawia cechy poznanych rodzajów i gatunków literackich, wyodrębnia poznane elementy budowy wiersza i środki stylistyczne;
- umie się posługiwać słownikami i encyklopedią,
- może popełniać nieliczne błędy ortograficzne,

- zna podstawowe zasady ortograficzne,

5. Dopuszczający otrzymuje uczeń, który samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje proste zadania przewidziane w programie nauczania. Ponadto:

- rozumie czytany i zanalizowany na lekcji tekst,
- popełniane błędy nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w jej napisanie,
- poprawnie redaguje poznane formy wypowiedzi.

Zasady oceniania dłuższej formy wypowiedzi (wg Komunikatu CKE).

Za napisanie wypracowania będzie można otrzymać maksymalnie 20 punktów. Oceniając pracę, nauczyciel będzie przydzielał punkty w każdym z poniższych kryteriów. Z wyjątkiem kryterium 2., które jest odrębne dla wypowiedzi o charakterze twórczym i dla wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, każda praca będzie oceniana według tych samych kryteriów. W przypadku kryterium 2. zapisy będą doprecyzowywane w odniesieniu do poszczególnych tematów wypracowań.

1. Realizacja tematu wypowiedzi:

- zgodność wypowiedzi z formą wskazaną w poleceniu;
- ujęcie wszystkich kluczowych elementów tematu, np. odpowiedni sposób odwołania się do lektury wskazanej w poleceniu; - wypowiedź na temat

2 punkty	Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 punkt	Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 punktów	Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium Realizacja tematu wypowiedzi, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

Elementy twórcze/ elementy retoryczne

2. elementy twórcze		2. elementy retoryczne	
Wypowiedź o charakterze twórczym (np. opowiadanie)		Wypowiedź o charakterze argumentacyjnym (np. rozprawka)	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy: - narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona - wydarzenia są logicznie ułożone - fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta - lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy		Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy: - argumentacji w pracy jest wnikliwa - argumenty są poparte właściwymi przykładami - argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.	
5 pkt	Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. Twórcze wykorzystanie treści lektury.	Pogłębiona argumentacja. Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.	

4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	Funkcjonalna narracja.	Powierzchniowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości.
	Logiczny układ zdarzeń. Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.	Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	Narracja częściowo funkcjonalna. Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. Prosta fabuła.	Podjęta próba argumentowania. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze;
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.
1pkt	Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny; - wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu; - wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli;
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity
1 pkt	Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy:

-styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej;

-styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych;

- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie nauczyciel uwzględni również liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, nauczyciel najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność.

Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia i leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste /ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, nauczyciel przyzna 2 pkt w tym kryterium.

Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel uwzględni liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny. (dyslektycy – 2 błędy)
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne. (dyslektycy – 3-4 błędy)
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych. (dyslektycy – 5 i więcej błędów ortograficznych)

Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel uwzględni liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
-------	---

0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych
-------	--------------------------------------

Uwagi dodatkowe:

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, nauczyciel oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź przyznaje się 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, oceni się ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), nauczyciel przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej (klasy VII-VIII), jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/ elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy.

Zasady oceniania krótkiej odpowiedzi – forma użytkowa

2 pkt	występują wszystkie niezbędne elementy formy oraz podano 2 argumenty, którymi zostaną przekonani adresaci wypowiedź poprawna pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
1 pkt	występują niezbędne elementy formy (brak 1) oraz podano 2 argument, którymi zostaną przekonani adresaci wypowiedź poprawna pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym (1 błąd)
0 pkt	treść niezgodna z poleceniem ALBO uwzględniono tylko 3 elementy dotyczące formy

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 punkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne). 0 punktów – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).